

התפתחות המשטרה הפוליטית הבוארית כרשות הראשונה של ה־ס.ס. והמדינה בגרמניה הנאצית בשנת 1933

שלמה אהרונסון

א. הקדמות רקע לתולדות ה־ס.ס. (המשטרה הפוליטית הבוארית) עד שנת 1933

בתוקף החוק המלכותי מה־3 למארכ 1817¹ וחוק המינהל מה־17 לדצמבר 1825² היתה המשטרה עד תקופת ויימאר לרשות מנהלית מהווית במסגרת מנגנון המינהל של בואריה. לכן לכאורה, לא היה מעמדה באזור פעולתה, גבות מכל משרד מחוזי כפרי כלשהו. אותו דבר חל על משטרת מינכן רבתי (Polizeidirektion München), אולם סעיף 48 פסקה 4 של חוקת ויימאר וסעיף 64 של החוקה הבוארית הקנו למפקד המשטרה של מינכן מעמד מיוחד, הוא יכול היה להתמנות סמונת מיוחד (Sonderbeauftragter) מטעם הממשלה הבוארית לקיום הסדר הציבורי ובטחון הציבור בתחום מינכן רבתי ומחוז מינכן:³ במשך תקופת המינוי, היה ראש המשטרה נתון רק לפיקוחו של משרד הפנים הבוארי, אך לא לפיקוח מושל המחוז (Regierungspräsident) של בואריה העליונה. סמכות האחרון כמורשת המדינה הצטמצמה אך ורק ליתר המחוז.⁴ פקידות המשטרה העדיפה כנראה הסדר זה גם בזמנים כתיקונם, כי כפיפות לשלטונות האזוריים המקומיים לא היתה לרוחה. התנגדות זו נבעה מנטייתם לצנטרליזציה, פישוט ויתר יעילות.⁵

למעשה, התפתחה משטרת מינכן רבתי במשך שנות ה־20 מבחינות מסויימות לרשות המשטרתית המרכזית של בואריה כולה. זאת היתה בחלקה תוצאה של מדיניות, הוזה אוטר – הוראה ספורשת של משרד הפנים הבוארי, ובחלקה תוצאה של שיקרה.⁶ בתור רשות מרכזית קיבלה משטרת מינכן רבתי את הוראותיה ממשרד הפנים הבוארי ואף היתה אחראית בפניו ישירות. יתר על כן, לקראת סוף שנות ה־20, טיפלה משטרת מינכן רבתי בשיתוף עם משרד הפנים אף בדברים שלא נכללו בעצם בתחום סמכותה, למרות שפירוש הדבר היה עקיפת הצינורות המקובלים. אלה כללו למשל עניינים הנוגעים למשטרה הפוליטית.⁷ בתחילת שנות ה־30, ניתן לכן מעמד מיוחד לאותה מחלקה במשטרת מינכן רבתי, שהיתה ממנה על עניינים אלה. היא הפכה סרכז ביון פוליטי של בואריה כולה.⁸ ורכשה דרגה מסויימת של עדיפות – אף כי לא עליונות מנהלית – על יתר יחידות המשטרה בבואריה. כגלל שרות הביון הפוליטי שלה, אשר ליקט מידע מכל רחבי בואריה, זכתה המחלקה כולה במשך הזמן לכינוי „המשטרה הפוליטית“ של בואריה.⁹ אף כי מונח זה לא שיקף את המצב הפורמלי לאמיתו.

בסוף שנת 1932, היתה משטרת מינכן רבתי, בראשות מפקד המשטרה קוך, מורכבת מ־7 מחלקות¹⁰ ובהן בין השאר: שוּצְפּוֹלִיצֵאִי (Schutzpolizei) משטרת סלומות מוצבת בקסרקטינים, לקיום הביטחון והסדר — מחלקה (7), קרימינלפּוֹלִיצֵאִי (Kriminalpolizei) (המשטרה הפלילית — מחלקה 5), רֶאָלְגֵמֵינֶה זִיכְרֵהֵיטְפּוֹלִיצֵאִי (Allgemeine — Sicherheitspolizei) — (משטרת הביטחון הכללית — משטרת סדירה במדים — מחלקה 3). חִיבֵיטְפּ הוותה את מחלקה 6 (המשטרה הפוליטית), שהיתה בגרה כלהלן:

לשכה 2 (רפראט 26 לשעבר) ... ריגול נגדי.

לשכה 3 (רפראט 26 לשעבר) ... העיתונות היומית.

לשכה 4 (רפראט 26 לשעבר) — השגחה על איגודים, אספות, בחירות וכו'.

לשכה 5 (רפראט 26/6 או פניד לשעבר) — היה שרות הביון הפוליטי או מרכז האיסוף לרוחות עיקוב אחרי תנועות פוליטיות.

הלשכות היו מאורגנות היטב וניהלו כרססות של חשדיות. הם היוו ללא ספק מנגנון משטרי יעיל ביותר.

אחד הפקידים המוכשרים ביותר של מחלקה 6 היה היינריך מילר, הוא נולד להורים קתוליים במינכן, ב־4 באפריל 1900. אביו, אלויס, היה קצין ג'נדרמריה לשעבר ופקיד משטרה; שם המשפחה של אימו, אנה, לפני נשואיה היה שריינדל.¹¹ הוא למד בבית־הספר היסודי באינגולשטט, שרובנאגן וקרומבך; בשנת 1914 קיבל הכשרה כמכונאי מטוסים בחברה הברוארית לתעשיית אווירית במינכן. אחרי שלוש שנות חניכות התגרב, בשנת 1917, לשרת בחיל התעופה. עם סיום האימון היסודי שלו בדצמבר 1917, התקבל לבייס לטיס, אותו סיים במאוס 1918. חודש לאחר מכן הוצב בחזית המערבית כקצין (קפטן) טיס¹² בלהק האווירי 287, שם זכה במספר אותות הצטיינות: צלב ברזל מדרג ראשון ושני וצלב ההצטיינות של הצבא הברוארי עם כתר וחרכות. צלב הברזל מדרג ראשון ניתן לו כגמול על טיסת־יחיד נועזת בשמי פריז.¹³

בנובמבר 1918 חזר עם יחידתו לברואריה והשתחרר ביוני 1919 בדרגת רב־סמל. ב־1 בדצמבר 1919, נתקבל מילר כעובד עזר במשטרת מינכן רבתי. ב־1 ביולי 1921, הרעלה לדרגת עוזר לשכה (Kanzleigehilfe) וב־1 באוגוסט 1922, לדרגת אסיסטנט לשכה (Kanzleiasistent).¹⁴ מילר התאמץ מאוד להתקדם, ועמד בבחינות הבגרות החיצוניות (Einjährigenprüfung) במקום ראשון בבית־ספר תיכון אזורי במינכן, בשנת 1923.¹⁵ זמן קצר לאחר מכן התמנה אסיסטנט משטרה. כבר בשנת 1919, קשר קשרי ידידות עם חבריו לשרות; לקשרים אלה נודעה לאחר זמן השיבות רבה, אחד מידידיו, פרידריך פנצינגר, לאחר זמן ס־ס־שטנדארטנפירר (קולונל) וגרופנלייטר (ראש אנף) בפיקודו של מילר במשרד 4 הגסטפו של משרד הראשי לביטחון הרייך, דיווח אחר המלחמה.¹⁶ על התקדמות מילר אחרי שנת 1923:

„בשנים הבאות היינו יחד בקורסים לאימונים ובבתי־ספר משטריים. מילר היה בולט תמיד בשל האינטליגנציה הבלתי רגילה שלו ובאופיו הנגרי. מ־1927 עד 1929 התמנונו יחד לבחינות הבגרות הקשות על מנת להתקבל לסגל התת־קצונה בקריירה המשטרתית. החוסר של אותו מבחן בווארי כלל את המבחן הפרטי המיועד לבעלי דרגות גבוהות בסולם השירות של המשטרה הפלילית (קצינים), וכן את החלק המירבי של תוכן המבחן הכללי המיועד לשירות האדמיניסטרטיבי (18). מילר עבר את המבחן באפריל־מאי 1929 בראש הרשימה, עם ציון 1 (טוב מאוד).“

ב־1 ביולי 1929, הועלה מילר לדרגת מזכיר משטרה. בשנת 1924 נשא לאישה את בתו של מרציאלאור בפטינג. נולדו לו שני בנים, האחד בשנת 1927 והשני בשנת 1936.¹⁹ מילר השתייך כנראה למחלקה 6 של משטרת מינכן רבתי מלכתחילה. לפרט שיש אמנם סתירות בנוגע לעובדה הזאת בין עדויות חבריו לשרות לפני: לפי עדות האחד השתייך מילר למדור (רפראט) פנ"ד²⁰ ואילו עדות חברו²¹ קובעת את מקומו במדור 6. שם היה ממונה. על פי העדות, על עניינים הנוגעים למפלגה הקומוניסטית;²² משימתו היתה לשים עין על פעילי המפלגה הקומוניסטית ולטפל בהם.²³ אחד מחבריו לשרות בימים ההם²⁴ כתב על אודות אורח פעולתו וגישתו של מילר לתפקידו כדלקמן:

„מילר היה פקיד נמרץ ועניני; הוא ראה תפקידו בכך, שעליו לבצע ביעילות את המוטל עליו. בכך היה הוא... פקיד מוכשר מאוד של הרפובליקה הווימאנית“.

הנהגת הגאו (נפה) של מינכן-בוואריה העלית מטעם ה"נסדא"פ מאשרת דעה זו. כאשר עמד מילר, לקראת סוף שנת 1936, לעלות לדרגת Oberregierungs- und Kriminalrat (מגביל לראש אנף) והוא מכהן אז כ"ס"אוברשטורמנפירר מבלי להיות חבר מפלגה, ענו הגאולייטר בפועל²⁵ והגאומטסלייטר (ראש לשכת המפלגה הנפתית)²⁶ כדברים הבאים על החקירה הרשמית אודות אופיו של מילר²⁷ מטעם נציג הפירר (הס): „לפני עלייתם לשלטון (של הנאצים) היה מילר מועסק במדור הפוליטי של מטה המשטרה. הוא מילא תמיד את חובתו — תחת נשיאותו של קוך המפורסם לנגאי, כמו בנשיאותו של נורץ ממפלגת העם הנרמנית, כבעת נשיאותו של מאנטל מהמפלגה הנרמנית הדמוקרטית. תפקידו היה להתחקות על עקבותיהן של תנועות השמאל, יש להודות שהוא פעל נגד התנועות האלה בחומרה רבה, לפעמים אף תוך פגיעה בחוק. עם האסביציות הכבירות שלו וכות הדחף התמידי — אילו היה מוטל עליו לפעול נגד האנף הימני, היה מילר עושה גם אז כל דבר על-מנת לזכות בהערכתו של כל מי שהיה עשוי להיות במקרה מטונה עליו. מילר לא עשה רושם שהוא קשור מבחינה פוליטית... מבחינה רעיונית היה מקומו במחנה הלאומני, וכאן הוא התגודד בין מפלגת העם הלאומנית הנרמנית לבין מפלגת העם הבווארית, אך בודאי לא היה נאצי-סוציאליסט“.²⁸ אולם מבחינת האופי הוא טבל מקום נרוע יותר מאשר מהבחינה הפוליטית. הוא איש המרפקים. אינו טובל אדם העלול לעמוד בדרכו. הוא יודע לחפזן את יעילותו, וגם אינו סולד מלקבל הערכה“.

באותו נושא כתב אחרי המלחמה ידידו של מילר — פנצינגר:

„מילר היה איש בעל אינטלקט בולט ומחונן בכישר עבודה עצום... אופיו... התגלה בצורה הטובה ביותר בדרך בה התייחס אל חובותיו ובחשקפותיו על משמעותם של פקודות ושל שירות נאמן... הוא החזיר את הרקע הצבאי של שנות ילדותו ואת נסיונו מימי המלחמה אל תוך חייו האזרחיים. אחד הקווים העיקריים באופיו היה האומץ לקבל אחריות; מעולם לא נרתע מפני סכנה“.

כזה היה אפוא אחד הפקידים של משטרת מינכן רבתי, תוצר של משפחת עובד מדינה בווארי. של ביה"ס הצבאי המלכותי הבווארי. של המלחמה עצמה ושל שכבת הפקידות הבינונית הבווארית בתקופת ויימאר, אמצעי שררה מאומן היטב.

מילר היה מומחה לפעולות אנטי־קומוניסטיות. בדומה לכך היו אף פקידים שתפקידם היה להילחם בנאצים.

אולם מי היו פקירי רשות אלה? אחד מהם, בסגל משטרת מינכן רבתי, היה פראנץ־יוזף הובר. ע"פ הודעתו הוא (שנמסרה בתקופת הנאצית) נולד במינכן, בינואר 1902. אביו גאורג היה פקיד משטרה קתולי (Kriminalobersekretär).⁴⁰ הוא נמר ארבע כיתות בייס יסודי ושבע כיתות בייס תיכון. בשנת לימודיו הראשונה הוא שרת כ...סתנדב לזמן קצוב (Zeitfreiwilliger) ביחידה צבאית. בסוף שנת 1919 קיבל הכשרה כסוכן ביטוח ואח"כ היה מועמד למחלקת המנגנון של הרשות המשפטית הבווארית. באמצע 1922 קיבל משרה במשטרת מינכן רבתי. במרס 1923 מונה אסיסטנט עזר, באפריל אותה שנה — אסיסטנט לשכה ובינואר 1928 — אסיסטנט משטרה.⁴¹ בשנת 1926 הצטרף הובר למשטרה הפוליטית וע"פ עדותו הוא אחרי המלחמה:⁴²

„פעלתי (שם) בכל המחלקות: בתחילה היה מתפקידי לפקח על אסיפות ופגישות וסתן משטר משטרתי למצעדים ולתפוגות פוליטיות. חגגה דומה ניתנה גם לאירועים בלתי פוליטיים; זה כלל חגגה בפני הפרעות מצד סתנגדים פוליטיים. זמרים עבדתי גם במחלקה 6 ב' (הביון־הגנדי ומשטרת גבולות), ואחר כך הועברתי למחלקה 6 א' (הגוף המבצע לענינים פוליטיים מימיים). במחלקה זו הייתי מוצב ליחידה שעסקה בעיקר בפיקוח על אירועים ואירועים המכונים ימיים. אלה כללו במיוחד את נס.ד.א.פ. עם כל האירועים המסונפים והקבוצות שהתפצלו ממנה, כגון הקבוצות של שטראסר ושטנס, וקבוצות בלתי תלויות כמו... תנועת לודנדורף“.

הובר עמד בבחינות לדרג הבינוני של השרות המשטרתי יחד עם מילר. כשהוא במקום החמישי.⁴³ בנובמבר 1929 נתמנה מוכיר משטרה. על אודות הרקע המשפחתי של הובר, חינוכו ושיטות העבודה שלו ידעה הנהגת הגאו של מינכן־בוואריה העלית של ה־נאדא"פ. כתוצאה מניסיון מר, הרבה יותר מאשר טעא הוא עצמו לבחון לכלול בתולדות חייו. כמו מילר, גם הוא עתיד היה להתמנות רגירונסקרימינאלראט (מגביל לראש אגף הגיסטאפו) בתחילת שנת 1937 ובדיוק כבמקרהו של מילר, הגיבו הנאולייטר בסופו⁴⁴ והנאואמטסלייטר⁴⁵ בשלילה.

הערכת איפי שניה⁴⁶ לאחר שנוסתה כבר בסגנון סתון יותר, מפני עמדת הובר בגסטאפו, כללה את הפרטים הבאים:

„הובר בא ממשפחה בעלת נטיות דתיות מובהקות. אביו⁴⁷ מעורר עדיין זכרונות איי־נעימים ביותר בקרב הצוות של משטרת מינכן רבתי בשל אופיו הרע והסתתו המזיקה נגד התנועה (הנאצית)... מסירותו לכמורה הקאטולית הנבונה, הביאה לו שבחים מצד המסטר דאז. בהתחשב עם החינוך אותו העניק האב הזה לבניו, אין זה מפתיע שבנו יוסף יהיה אויב מושבע של התנועה; עד כה בסוח שהוא לא קלט דבר ממורשתו האידיאולוגית של הנאציונל־סוציאליזם... זמן רב היה חבר באירגון הנוער הקאטולי „לודוביצי“ ליד הקהילה הקאטולית על־שם לודוויג הקדוש במינכן. גישתו הפוליטית בעת ממשלת „המשטר“, עשתה רושם שהוא מתאים לעבודה עם המחלקה הפוליטית של משטרת מינכן רבתי. מתפקידו של הובר היה לפעול נגד התנועות הימניות. בתפקיד זה הוא לא החמיץ שום תדמנות מלדבר בבז או בציניות אודות התנועה, בנוכחות נאציונל־סוציאליסטים שהובאו לפניו... הובר כינה את הפירר „אבעי נע ונד ומחוסר

המשטרה הפוליטית הבווארית

עבודה" ו"עריק מהצבא האוסטרי", והשתמש בעוד כינויים ביחס אליו, כפי שזוהו אז... זמן קצר לפני עלייתם לשלטון של הנאציזם-סוציאליסטים הוא עדיין ראה חובה לעצמו למסור דו"ח על פקידים שבידו זה את זה ב"הייל היטלר"...

הדברים לעיל הם מבט חטוף על כמה מבין פקידיו השכבה המינהלית ב"בב"פ לפני מארס 1933.

ב. הי.ב.ב.פ. בראשות הימלר/היידריך (9 במארס 1933 — 20 באפריל 1934)

1. תפיסת השלטון בידי הי.נ.ס. בבואריה

בואריה הייתה הלאנד (הארץ) הגרמנית האחרונה אשר נתפסה בידי הנאצים והותאמה על ידם. (gleichgeschaltet) וכניעת ממשלת הי.ב.פ. (H.V.P.) וראש הממשלה שלה הלד³⁰ לבסוף, לא בלי מאבק היתר. הפדרליזם הדרום-גרמני כמו גם הזרמים הבדלניים והמנרכיסטיים שהיו קיימים בבואריה. הפכו למבצרים הגלויים האחרונים של ההתנגדות לנאציזם-סוציאליזם.³¹ אך חוק ה-28 לפברואר 1933³² הוציא את האמצעי לנאציפיקציה של כל הלנד (ארצות); למרות שחוק זה לא היה מבוסס אלא על סעיף 48 של חוקת נייסאך. הוא הביא לקץ המשטר הנשיאותי עצמו.³³ כאשר בחירות ה-5 במארס 1933 העמידו את הנסדאך במקום הראשון. כמפלגה החזקה ביותר ברייך, כשלהם 43% הקולות. אך עדיין לא היה להם הרוב המספיק להרכיב ממשלה בבואריה. נעשה בתחילה ניסיון השתלטות על באווריה מלמטה, באמצעות איומים ואלימות, אשר נשאו אופי דומה לתהליכים לאירועי הפיכת נובמבר 1923.³⁴ ב-9 במארס, כשהי.נ.ס. צועדים בחזית בית ממשלת באווריה, הגישו הנאציזם אדולף ואנגר וראש מטה הי.נ.ס. רהם בקשה להלד, למנות את הנאצי הוותיק, גנרל פראנק ריטר פון אפ, לסרל כללי. מועצת חברים של בואריה דחתה את דרישת הנאצים, למרות שזה עתה לסרל לדעת שהרייכסוותר יכול לעזרתה. אולם הנאצים ידעו שהשינו את מטרותם: מינוי אפ, ע"פ חוק ה-28 בפברואר 1933, היה כבר טבוע וחתום בברלין. ובשעה 7 בערב הוא נוסד לנציג הבווארי בבירת הרייך.³⁵ אולם הממשלה הבוארית במינכן לא קיבלה שום אישור בכתב להודעה בע"פ והמנהיגים הנאציים חששו פן פקידים בואריים כלשהם עלולים לעכב אותה, או אף להסמירה בכלל.³⁶ מיד הבהילו פלוגת ס"ס למברקה, כשהוא סאיים באקדחם להראות שכונתו רצינית, נטל מפקד הפלוגה את המברק מברלין אשר הכיל את ההודעה הרשמית.³⁷ אדם זה היה ריינהרד היידריך,³⁸ זו הפעם הראשונה בשליחות מפלגתית גלויה.

2. מינוי הימלר למפקד המשטרה הפוליטית של בואריה

כבר ב-3 במארס 1933, מסר אפ את כל משרות המדינה החשובות לידי הנאצים. גאולייטר וונגר התמנה מורשה משרד הפנים הימלר — אפ, מפני שמועות על חילוקי דעות מבשרי רעות בין המשטרה לבין הי.נ.ס. או מפני ש"היה ידוע מראש שלרייכס-פירר ס.ס. הייבט להיות שליטה של כוחות המשטרה", הועד למשטרה.³⁹ היידריך בן ה-29, יחד עם הימלר, שהיה אז בן 33, העתיק עתה מושבו למטה הראשי בתור מורשה מחלקה 6, אולם בשלב זה לא הקנתה משרה זאת לבעליה אלא סמכויות

משטרות רגילות במחוז המינהלי של מינכן רבתי ואת הסמכות המוגבלת של ה"כפ"ס נוסח רמאר, כמתואר לעיל.

באותו זמן צצו בבוואריה מספר מוסדות נאציים משטריים למחצה. בדומה לזאת יכלו מורשים מיוחדים ומורשי צרים לפעול בסמכויות משטרה, בהסתמך על תקנות מיוחדות בחוקה הבווארית. בסדרת פקודות של הפיקוד העליון של ס.א. (OSAF) (מס' 556/33 של ה'12 במארכ 1933 וחודעת תשדורת של ה'14 במארכ 1933)⁵¹ הנדיר רתם את משימות המורשים המיוחדים של ה"ס"א בבוואריה בצורה הניתנת להתפרש באורח חופשי ביותר:

הם נועדו להבטיח שיתוף פעולה נוח בין יחידות ה"ס"א וה"ס"ס לבין השלטונות, לפקח על ביצוע פקודות המוצאות ע"י שרי ה"נ"ס והמורשים ולקיים השגחה על אירגונים פוליטיים ופרה-צבאיים שאינם משתייכים לגסטאפ. למורשה המיוחד היתה הסמכות לגייס משטרת צור.

ע"פ צווים אלה היתה בידי משרד הפנים הבווארי מרות משמעתית על המשטרה והג'נדרמריה. לאחר ימים אחדים, ב'15 במארכ 1933, מינה מורשה משרד הפנים את הרייכספירר-ס"ס, שהיה עדיין גרופנפירר של ה"ס"א⁵² לראש אגף המשטרה (רפראט) במשרד הפנים של המדינה. התוצאה היתה שלא זו בלבד שכל המורשים המיוחדים קיבלו את פקודותיהם ממנו, אלא אף נוצר אירגון חדש.⁵³

„למען הבטיח הוצאה לפועל תקיפה יותר של המבצעים הנדרשים מן המשטרה הפוליטית, מתמנה בזה מפקד המשטרה של מינכן, בתוקף מייד, כראש המחלקה הפיר ליטית (רפרנט) במשרד הפנים הבווארי... במשרה זו מתפקידו לעמוד בראש המשטרה הפוליטית הפנימית של בוואריה. המשטרה הפוליטית של המשטרה במינכן רבתי מונה מעתה, המשטרה הפוליטית הבווארית.⁵⁴ הצווים לביצוע חוק זה יאושרו על-ידי ראש המשטרה בתוקף תפקידו כרפרנט במשרד הפנים הבווארי“.

כעבור יום אחד, ב'16 במארכ, העביר לבסוף אפ' למורשי ה"נ"ס את כל סמכויות הממשלה.⁵⁵ כעבור ימים אחדים, מינה הימלר, שאז כבר היה ראש המדור הפוליטי של ווגנר, גם למורשה המשטרה של נירנברג-פירט, וב'1 באפריל 1933, מינה אותו ווגנר ל.מפקד המשטרה הפוליטית של בוואריה⁵⁶ (ספ"ס).

„פקודה: 1/ אני ממנה את רייכספירר ס"ס היינריך הימלר, עתה נציב משטרה במינכן ונירנברג-פירט, למפקד המשטרה הפוליטית של בוואריה. בד בבד אני מטיל עליו את ביצועם של כל האמצעים ואישור כל הצווים, תוך התיעוצות עם המוסדות המוסמכים של מדינת בוואריה, שיחיו דרושים למען הקמתו של משרד מפקד המשטרה הפוליטית הבווארית.

2/ א) המשרד של „מפקד המשטרה הפוליטית של בוואריה“ יוקם במשרד הפנים.

ב) המשטרה הפוליטית הבווארית מופרדת בזה בתוקף מייד ממוסדות המינהליות של רשות המשטרה במינכן.⁵⁷

המשטרה הפוליטית הבווארית

- ג) היחידות הבאות יהיו כפופות למרותו של מפקד המשטרה הפוליטית:
המשטרה הפוליטית של בוואריה, התתחלקת למטה כללי ומחלקות
פוליטיות של המפקדות המקומיות והמחוזיות... משטרת-העזר על
יחידותיה, מחנות הריכוז — הן הקיימים והן אלה שעוד יקומו.
ד) אם יקבל הוראה לכך, מוסמך מפקד המשטרה הפוליטית הבווארית
לפקד גם על המשטרה המיוחדת, המשטרה הרגילה (מחולקת) וח'
ז'נדרמריה לשם תגבורת.
ה) למשרדו של מפקד המשטרה הפוליטית הבווארית תהיה מחלקה כלכלית
משלו וכן אמצעי תובלה".

עבר אך חודש מאז מינהר הימלר למפקד המשטרה של מינכן ונוצרה ברית אישית בין
ה"ס"ס, המשטרה הפוליטית ומחנות הריכוז.

החבדל בין התארים „ראש המדור הפוליטי“ (רפראט) ו-מפקד המשטרה הפוליטית“
(פפ"ס) יכול להיראות כוזב. בתור ראש המדור הפוליטי היה הימלר כנראה היועץ
והפקיד המוסמך לעניינים פוליטיים של שר הפנים של מדינת בוואריה. בתור מפקד
המשטרה הפוליטית, למרות היותו עדיין שייך למשרד הפנים הבווארי, הפך הימלר לעמוד
בראש רשות חדשה, מאורגנת מחדש וצנטרליסטית מובהקת. רשות זאת שלטה עתה על כל
מוסדות המדינה או מוסדות מדינה למחצה (כדוגמת המורשים המיוחדים), בהם היה צורך
לפתות לביצוע משימותיה כמשטרה פוליטית. באמצעות ניסוח זה היקנה הימלר חשיבות
חדשה ליחידתו. היה זה כשרונו של הימלר להשיג דברים נכבדים ע"י פכים קטנים לכאורה.

בכך לא היה די להימלר ע"ם להבטיח את התקדמותו. כעבור שישה ימים, ב"4 ביולי
1933, הוא עזב, ברצון או שלא ברצון, את משרתו הקודמת ומסר את משרת ראש משטרת
מינכן למי שנחשב אדיב בנפש של ה"ס"ס, ס"א-אוברגרופנפירר שניידהובר.¹⁹ המורשים
המיוחדים של ה"ס"א, אשר הועמדו בתפקידיהם כמפקדי משטרת העזר ויחידות העזר של
משטרת הביטחון, לרשות הימלר, לשמש לו כלי ביצוע, מצאו בעצמם דרך משלהם למשרד
הפנים, ע"פ סקודת ווגנר ב"27 בסתיו 1933²⁰ והוראה מן הפיקוד העליון של ס"א. ב"4
באפריל 1933²¹ הוקמה לשכה ראשית של משטרת הביטחון של בוואריה במשרד הפנים של
המדינה, אשר החלה לפעול ב"1 במאי 1933.²² רהם בעצמו קיבל לידי את הפיקוד על
משטרת הביטחון ומינה את „קצין הקשר“ שלו במשרד הפנים, פוכס, למורשה מיוחד של
מוסד זה אשר, כפי שכבר הוזכר, עמד לרשות המורשים המיוחדים של ה"ס"א והמורשים
המוניציפאליים של ה"נ"ס. עיקר העניין בהסדר החדש היה בעובדה ש-המורשים המוכרים
לעיל / אינם חייבים / ...לקבל או לבצע כל הוראות מצד שלישי / אלא דרך פוכס —
רהם, או ממלא מקומו, ה"ס"א-גרופנפירר פון קראוסר.²³

כל זה יצר מצב של תוהו ובוהו, כשסמכויות המדינה והמפלגה סחד והמדינה וה"ס"א
מאידך חופפות אלה את אלה. ווגנר בתור גאולייטר, היה כפוף ישירות — או דרך רודולף
הס — להימלר כמנהיג המפלגה, ואילו אותו ווגנר בתור מורשת של משרד הפנים, היה
כפוף למושל הרייך פון אס, כשהאחרון כפוף לשר הפנים של הרייך ולהימלר בתור רייכס-
קאנצלר. רהם, בתור ראש ה"ס"א, היה אחראי ישירות בפני הימלר, המנהיג העליון של
ה"ס"א ואילו בתור מורשת המדינה הבווארי לתפקידים מיוחדים ואח"כ מפקד משטרת

העזר הבטחוני בבואריה היה כפוף לאפ ובו בזמן לוונגר. רק הימלר לבדו היתה תכנית ברורה במצב זה, בהתאם לתיכנון שהוא תיכן לפני שנת 1933.

קצרה ידו של רהם לחלץ עצמו מסבך זה של סמכויות חופפות.⁵³ מורשיו וכלי העזר המשטרתיים שלו לא היו למעשה מוסדות מדינה ואף לא מסגרות סדירות של המפלגה, אלא נועדו אך ורק ל„תיאום“ לשם „שיתוף פעולה“ ולביצוע פקודות אשר ניתנו ע"י יחידות פיקוד אחרות. לאחר זמן, כאשר יריבו הימלר השתלט על אותם כלים של המדינה אותם נטש רהם, מוכרה היה רהם להפסיד במאבק. כי רהם רצה לשמור בכל מחיר על אופי ה"ס"א כ„משמר מהפכני“. הוא השש פן אנשיו ייספגו במנגנון הביורוקרטי הקיים, עד כי לא יהיו אלא ברגים בטכנות. מנקודת ראות זו היה הימלר „מהפכני“ מרחם. הוא היה מוכן לכאורה לעבוד במסגרת המנגנון המדיני הקיים, אולם רק על מנת להתאימו במשך הזמן לרעיונותיו הוא.

כבר ב"22 במאי 1933, צומצמו במידה ניכרת הן הסמכויות והן הצוותות של משטרת הביטחון. היא הוגדרה כ„אירגון של ה"ס"א והשטאלהם לאימון בנשק“ ותו לא.⁵⁴ ב"31 בדצמבר 1933, היא פוזרה.⁵⁵

הימלר והיידריך, מנהל ה"כפ"פ, אשר אורגנה מחדש ב"15 במארס וב"1 באפריל 1933, לא בוכזו זמן:

„תם גייסו כוח אדם מאומן היטב מכל יחידות המשטרה של מינכן רבתי... בסך הכל 152 איש“.⁵⁶

בנוסף על סגל היסוד הזה, אשר במשך הזמן היה בעל חשיבות גדולה ביותר עבור הימלר והיידריך, צורפו ל"כפ"פ מספר מנהיגי ס"ס ותיקים, שאת מספרם אין עוד לקבוע. גרעין המשטרה הפוליטית הבוארית, שעברה נאציפיקציה, הפך להיות אחד המרכיבים העיקריים של הגסטפו, אחרי שהימלר הצליח להשתלט גם על המשטרה הפוליטית הפרוסית. מה"פ במארס ועד אוקטובר 1933, קיבלה לידה הרשות המיניסטריאלית החדשה את כל אותן משימות של משטרת מינכן רבתי, אשר הוגדרו כ„ענייני המשטרה הפוליטית“ וטיפול בהם בעצמה. היא אף ריכזה תחת שליטתה הצנטרליסטית את משטרת מינכן רבתי ואת כל משרדי המשטרה.

בו בזמן שהמשטרה התשאית הפרוסית, הגסטאפו, שנוסדה ע"י גרינג (מורשה משרד הפנים ולאחר זמן ראש ממשלת פרוסיה), לא היתה אלא רשות של המדינה (הפרוסית), היתה המשטרה הפוליטית הבוארית מאז ייסודה, הערוכה מכוונת של רשות המדינה וסיכנות ה"ס"פ. ראש הגסטאפו דילס, עובד מדינה פרוסי אוסטרליניסטי, אשר לא השתייך לשום מפלגה,⁵⁷ נאלץ להילחם במסורת הפרוסית וברעיונות המינהל המקודשים שלה. הוזה אומר, היה עליו להיאבק עם מושלי הגלילות וקציני הנפות הפרוסיים (Ober-und Regierungs-Präsidenten) מחד ועל אירגוני המפלגה מאידך, אולם הימלר היה פטור מזה שעה שבנה את ב.מ.פ. כרשות מינהלית מרכזית (Oberlandesbehörde). שכן מעמדו במפלגה היה איתן — שלא כמקרהו של דילס הור, ומסורות מינהל פרוסיות לא היו קיימות בחומרה כזו בבואריה.

יתר על כן, למרות שהיה עובד מדינה בוארי, היה בו בזמן גם ה"רייכספירר"ס"פ.

3. שיטות הימלר בביצוען

(א) הערות כלליות

הסגל הבסיסי של ה"בפ"ש של הימלר מקורו, כפי שהוא עצמו הכריז, במשטרת סינגן רבתי. כוחה היה מוגבל בתחילה ל-181 פקידים ו-14 עובדים זמניים. אך עד מהרה היה צורך להכפיל את מספרם. אין זה חל על אנשי ה"ס"ס אשר נועדו לשמש "כוחות עזר" (Hilfskräfte), אותם גייס הימלר מארגוני חוץ משטרהיים למחצה של הספלגה, כדוגמת העזר (הם אף קיבלו משכורתם מהאירגונים הללו). במכתב של משרד הפנים הבווארי אל שר הפנים של הרייך⁶⁶ (העתק לשר האוצר של הרייך), בו ביקש הימלר סיוע כספי להרחבת ה"בפ"ש, תיאר את המצב כלהלן:

"למרות הטאכצים הנדולים ביותר... (זה לקח) חן לפקידים וחן לעובדים הזמניים 14-16 שעות ליטמח על מנת לסיים את עבודתם. בשנת הכספים 1933 היה עליהם לוותר על חופשותיהם השנתיות... אף בימי חג וביום ראשון היה עליהם לעבוד שעות נוספות... הנברים (לא יכלו) אפילו ללכת הביתה לארוחות, כך שנשללו מהם לנמרי חייהם המשפחתיים..."

אפשר להבין שהימלר יצייר את המצב בצבעים הקודרים ביותר, כי הוא היה זקוק למשאבים גדולים. אותם יכול היה לקבל רק מהרייך בלבד. אולם הוא ידע לתאר את המצב באוזני שר הפנים השמרני של הרייך, הרזון שווירן פון קרזיך, כך שיתהווה כעין שיתוף אינטרסים ביניהם. אחרי הצביעו על תנאי העבודה הקשים, הוא שם את הדגש⁶⁷ על אותן משימות של ה"בפ"ש, אשר נראו בהכרח חשובות ביותר בעיני שר האוצר, למרות שהיה בכוחם להסביר רק חלק קטן של ההוצאות העצומות של ה"בפ"ש החדשה:

"ה"ב.פ. נטלה על עצמה גם את העבודה של הרשות המרכזית של המשטרה (צנטרלפוליצייטללה)⁶⁸, מכיון שהיקף עבודתה גדל לאינסוף. שירות הביון הזר מנסה לחשוך ידיעות מרגמניה לא רק בעניינים צבאיים טהורים, אלא גם בדבר מוסדות טאצינולי סוציאליסטיים. זה דורש עבודה נוספת רבה, במיוחדת חקמת כרססת... הכרססת שהוקמה זה עתה בבואריה דורשת כתיבת 200,000 כרטיסים בערך של אזרחיחוץ..."

על מנת להקנות למקרה שלו יתר משקל בעיני שר האוצר של הרייך, כתב הימלר על אודות ה"קפ"ד הבלתי חוקי: "היו נסיונות נוספים לחתור תחת הרייכסוור, אלמגנים הפיצו... מספר רב של מנשרים בקסרקטינים של מינכן"⁶⁹. הימלר בחר את המילים בקפדנות כדי לרכוש את לב שר האוצר של הרייך (אשר קיבל רק העתק של המכתב, למרות שהוא היה האיש אשר היה צריך להחליט אם יעמיד משרד הפנים של הרייך כספי לרשות משרד הפנים של בוואריה).

הימלר דיבר על אודות תגנה בפני מרגלים וקומוניסטים ועל כיסחון הרייכסוור — אולם הוא לא הזכיר אף במלה אחת את מחנה הריכות של דכאו או את יתר "האויבים", אשר לא היו רחוקים מחוגיו של קרתיק לפני 1933 והיו עצורים בדכאו. התבורה המינכנית "קנור את הירת כע"מ" יכולה להמחיש את שיטות הימלר. במידה שניתן להסיק מהתיקים⁷⁰ נהגה חברה זו להוציא לאור עיתונים וכתבי"עת מספר בבואריה והיתה חברה באגודות שונות שלא היו בבואריות (כדוגמת איגוד בעלי מניות במכרות).

יחד עם זאת היא היתה שותפות לאיגודי בעלי מניות. הקשורים לזרמים מסורתיים בגרמניה הדרומית (למשל פרייזר ק. ל. פון גוטנברג) ; החברה הפכה, לכן, לאחת ממטרותיו הראשונות של הימלר. מיד אחרי ה-9 במאוס, נאסרו מספר אנשים מהחברה.¹² באותו זמן רכש הימלר את תמיכתו של אדם בשם ברוך האן, אשר —

„ניסה לחדור להנהלת החברה, בהדגישו פעמים חוזרות, שהוא פועל למי תוראות ובתיאום עם המשטרה הפוליטית. כן איים (הימלר) בהפקעת רכוש החברה ובהרס ציודה. ביקור שערכו (נציגי החברה) ח"ה הניאל ובן אצל ח"ה הימלר ורהם העלה ... שאין בידם מאומה (כביכול) נגד בית קנור וחירת. מר הימלר הכריז שבוודאי יתקשר עם מר הניאל במקרה הצורך. באותו לילה נאסר ... מר בן ... מר הניאל וחבארון פון גבואטל (Gebattel) — (נציג אחר של החברה) ניסו אפוא לשוא להפגש עם מר הימלר ... הבארון פון גבואטל נאסר בחדר המזכירות של מר הימלר ... באותו יום נאסר ... (חבר הנהלה נוסף), בליל ה-3-4 לאפריל הובא מר הניאל לידי כן, שהשכים למיניו הקומיסאר (נאצי) לפקוח על החברה ... נסיונותיו (של בעל המניות הראשי) רויש להפגש עם הימלר בגרלין עלו בתוהו ...”

נציג הרוב, רויש, פנה לכן לאפ;¹³ מאחר שלבנקים בוואריים שונים ולחברות גדולות אחדות היה חלק ב-קנור את הירת¹⁴ וכמו רויש עצמו, קיימו אף הם יחסים עם אפ, קבעו מרשל הרייך והמפקד העליון של הימלר פגישה. הימלר לא הופיע.¹⁵ אפ זעם והורה להימלר להתייצב. הרייכספיררס¹⁶ השיב שהעניין נמצא עתה בידי הפירר עצמו, ובכך תמתיימה הפרשה.¹⁷

אפיוודת זו מסבירה היטב את שיטות הימלר: הוא שוכר לו מרגל מתוך הארמון היריב (ברון האן), מפעיל לחץ על קורבניו ע"י איומים ופקודות מעצור, מעמיד פני תם, מסרב להשתתף בפגישה שנקבעה ולבסוף פונה ישירות לעזרת הימלר, על מנת שזה יחליט לטובתו.

פון אפ שותק למעשה — לא רק לגבי החוות בלבד, אף לגבי העתיד; ועד מהרה החל חש זאת אף מבחינות אחרות. הימלר, האיש האפור למראה הטיפוס של מלמד וצנוע כביכול — ידע להיות חכיסון פיקח ואיש החבלות מחרש; הוא ידע להתגבר על אנשי עסק מפולפלים כאילו היו ילדים. לאחר זמן פיתח הימלר מדיניות זו לכלל אומנות עדינה ושיטת מופת לתלמידיו לעתיד, היירריך ואייכמן.

(ב) היווצרות המשולש: ס"ס-משטרה-מתנות-רייכן

1. דכאן

בליל ה-9 במאוס 1933, נפתחו רשימות כל יריבי המפלגה הירדעים ויריביה בכוח, אשר נערכו ע"י „מוסחי הברוך" של המפלגה, „משקיפי הסי"א", ע"י קציני תביון של הס"ס במקומותיהם, ע"י קציני שירות הביטחון של ס"ס וע"י מרכזי התיכנון, נאסרו אלפי „שונאים", בפרט קוטגיסטים ומנהיגי ספר, חברי מפלגת העם הבווארית, השטאלהלם, עיתונאים וסוחרים, ביניהם יהודים רבים. הם נלקחו לכלא קורנליוס במינכן-שטאדלהיים, לבתי הסוהר של נוירק, לקצנשטאדל באוגסבורג, לבתי הכלא ברוונהיים, טראונשטיין, מיסבך, קמפטן, אינגולשטט, למרסהוט, שטראובינג ולנדסברג-אס"לך ולכל תחנות המעצר במטות המשטרה ובמטות המשטרה המחוזיים.¹⁸

ב־13 במרץ 1933 כתב שר הפנים של בוראריה, גאולייטר וונגר, לשר המשפטים הנאצי של בוראריה, דר' האנס פרנק (אח"כ מושל כללי עליון של פולין):
 „מספר המאסרים עלידי המשטרה מסתבר שיגדל עוד יותר, אם לא יספיקו בתי-
 הסוהר אשר לרשות מוסדות המשפט למטרה זו, חנני ממליץ להשתמש בשיטות שנקטו
 בזמנו ביחס למאסרים המוניים של חברי המפלגה הנאציונל-סוציאליסטית — (היינו) —
 הם הושלכו (בשעתם) לתוך איזה לול מוזנח, ואיש לא התעניין בנורלם...”⁷⁹

תשובת פרנק אינה ידועה. אולם המלצת וונגר התקבלה.
 עוד לפני עליית הנאצים לשלטון נתפרסמה יחידת הסיים המקומית בברקאו לשמחה
 כאחת ממחלקות הסיים הפראיות הנאציונליות ביותר בבוראריה.⁸⁰ לכן, היתה דכאו אחד
 המקומות אליהם נשלחו אסירים ביד אחרי ה־9 במרץ 1933. הצריפים הריקים בשוחת
 התצץ⁸¹ ופלונת ת"ס"ס המקומית תבסחו את „ריכוז” האסירים אשר נהרגו או צונו שם
 ע"י הסי"א או ת"ס"ס. כך אירע גם ביתר מחנות הריכוז, אשר הוגדרו בתחילה כ„פראיים”
 (היינו מחנות שהוקמו „ספונטאנית” ע"י גופים נאציים מקומיים, ללא פיקוח מרכזי).
 אולם ב־20 במרץ 1933, יכול היה הימלר לדווח כבר שהולך ומוקם בברקאו מחנה
 ריכוז סדיר, בעל תכולה של 5,000 אסירים:⁸² למרות שסינויו הרשמי לאדון על כל
 „מחנות הריכוז הקיימים בבוראריה ואלה העתידים לקום”⁸³ ניתן לו רק ב־1 באפריל 1933.
 זחתי הדוגמה הראשונה לכך שכתבי המינוי הרשמיים אשר הימלר קיבל, לא שימשו תכופות
 אלא אישורים בכתב לעובדות מוגמרות.

מפקד המחנה הראשון אשר מינה ע"י הימלר היה הסי"א אוברפורר נקללה.⁸⁴ הוא
 פירסם (בכתב) שורה של „תקנות מיוחדות” דרקוניות לאסירים. ע"פ עדותו המאוחרת,
 עשת זאת ע"פ הוראות הממונה עליו ובחשכת מפקד המשטרה הפוליטית (הימלר).
 התקנות המיוחדות לא היוו בשום אופן שיפור בהשוואה לשלב „פראי”. כפי שהעיד
 ברושאט,⁸⁵ יהיה נכון יותר לומר שהן העירו על —

„מגמה לחכנים שיטה למעשי הטרור... ומעל הכל שאיפתו של הימלר לארגן את
 המחנות במחוזות הנתינים לשיפוטו הבלבדי ומעבר לתחום החוק הרגיל.”⁸⁶

ניסיון זה, שע"פ ברושאט יצא ללא ספק מתימלר, להכניס את הטיפול באסירים במחנה
 לתוך איטומאטיקה של עונשים וקלסיפיקציות, הכוללת בין השאר (סעיף 8)⁸⁷ תקנות
 המחייבות עונש מוות על עבירות כגון „התנגדות פעילה” או „תסתה לאי-ציות” (בפועל
 או בניסיון). הסמכות השיפוטית היא בידי מפקד המחנה בלבד,⁸⁸ וההליכים המשפטיים
 חבאים הונהגו לגבי אסירים שדינם עלול להפסק למיתה:

„כל המקרים עליהם חל סעיף 8 יתבררו לפני בית-דין של המחנה אשר יורכב ממפקד
 המחנה, קצין אחד או שניים שיתמנו עלידו ואיש ס"ס אחד מיחידת המשמר. גם
 התביעה תגוהל עלידי איש ס"ס השייך למפקדת המחנה אשר יתמנה מידי מפקד המחנה.
 במקרה של קולות שקולים תהיה לאגב בית-הדין זכות ההכרעה... אב בית-הדין הוא
 מפקד המחנה.”

זאת היתה ראשית המערך אשר שילב במשך הזמן בידי גוף אחד את תפקידי השוטר,
 החוקר, השופט והתליין.

אולם מפקד מחנה דכאו היה רשלני. בעקבות חריצה שחגשה נגדו ונגד קצינים אחרים במפקדת המחנה ב־1 ביוני 1933. המאשימה אותם בסיוע ועידוד רצח.⁹⁰ נאלץ הימלר להדיח.

יורשו היה תאודור אייקה. אשר העיד על עצמו כדלקמן:

„טלדתי ב־17 באוקטובר 1892, חילד ה־11 במשפחה, בקאמפונט, אלזס־לורין (חשם הוחלף מאוחר יותר להודינגן).⁹¹ האב: היינריך א., מנחל תחנה ... מוצאו מחבל הארץ. בית־הספר יסודי, בית־ספר תיכון במנמח ריאליסטית, בלי תעודת גמר. התנדבתי ב־1909 לשירות בחיל־רגלים. בעת המלחמה בתפקיד שלם בגדוד חיל־רגלים...⁹² אחר תפוצת 1918 עזבתי את השירות מרצוני חטוב מבלי לתבוע פיצויים. ב־1919 למדתי במכללה הסכנית אילמנאו שבטורינגיה. כאשר אזל כספי, סירב הותני לתת לי תמיכה כלשהי. מסוף 1919 עד אמצע 1920 הייתי מועמד כחיך ליד מינחל המשטרה אילמנאו. פוטרתי ביוני 1920 בלי אתראה מראש, מכיון שלחמתי נגד הרפובליקה של נובמבר. ביולי 1920 נכנסתי לאולפן המשטרה קוטבוס. סיימתי בבחינת קצין.

... משנת 1923 הייתי סוכן מסחרי של אי. ג. פארבן בלודויגסהפן. מאז 1925 ועד למאסר בשנת 1932 פעיל כקצין בטחון בשירות חברת אי. ג. פארבן, לודויגסהפן.

הצטרפתי למפלגה ב־1 בדצמבר 1926⁹³ ובעת ובעונה אחת הצטרפתי לס"א. הועברתי לס"ס ביום 20 באוגוסט 1930 בדרגת טרופנפירר (סמל).⁹⁴ הועלתי לדרגת ס"ס־שטורמפירר (סגן) בדצמבר 1930. הועלתי לדרגת ס"ס־שטורמבונפירר (מאיוור) ב־15 בפברואר 1931. ס"ס־שטורמפירר ב־15 בנובמבר 1931 (קולונל). נאסרתי ב־6 במרס 1932,⁹⁵ לאחר הלשנה כי עברתי על חוק חומרי נפץ.

לפי פנייתי אל רופא בית־הסוהר, שלפני העמדתי פנים של חולת אגוס, קיבלתי ב־16.7.32 חופשה של 6 שבועות, על־מנת „לחזור" את בריאותי לתקנה. זאת עשיתי בהתיעצי מייד בראש גודי ובפעילויות במאבק המדיני. חופשתי בוטלה, נאלצתי לברוח... ב־18 בספטמבר 1932 עברתי את גבול איטליה לפי הוראה מנבוח. ב־28 באוקטובר 1932 נתמניתי ס"ס־אוברפירר. באיטליה עמדתי בראש מחנה הפליטים חברי ס"ס סלצ'וינה.⁹⁶ ב־16 בפברואר 1933 שבתי הביתה. מאחר שלא קיבלתי חנינה, ברחתי לטורינגיה. ב־10 במרס 1933 הורשיתי להצטרף אל משפחתי (בלודויגסהפן). ביום 21 במרס 1933, יום פוטסדם, נאסרתי שוב ונשלחתי חזרה לכלא לודויגסהפן. נאולייטר בירקל ציווה על מאסרי, והוא הכריז עלי כעל „סהרורי מסוכן".⁹⁷ משך שלושה חודשים הייתי אסיר בבית לחולי נפש בוירצבורג. בסוף יוני 1933 תשיב רייכספירר ס"ס (הימלר) את שחרורי⁹⁸ ומינה אותי מפקד מחנה הריכוז דכאו.⁹⁹

כמו היידריך, כן גם אייקה תב ל־רפס"ס לא רק את הקריירה שלו בלבד. אלא אף את חרותו. השלם לשעבר. שהיה תוקפני וחסר מנחה. החליט להמשיך לשמור אמונים להימלר. תוקפנותו וחוסר סובלנותו מצאו ביסוי במקומות אחרים.

על אודות ימיו הראשונים בדכאו כתב אייקה לאחר זמן בגאוח:¹⁰⁰

„היו זמנים שלא היו לנו טעוילים, לא נעליים ולא גרביים. בלי ריסון קל ביותר לבשו אנשינו את בגדיהם הפרטיים בעת השירות. הביטו עלינו בדרך כלל כעל רע הכרחי שרק עולה בכסף... בהתחלה לא חיתה אף אשפת כדורים אחת ברשותנו, לא רובה,

המשטרה הפוליטית הבאוארית

ומבלי לדבר כלל על טכונתיזציה... הם ישנו באולמות פתוחים של בתי-חרושת. בכל מקום דלות ומחסור. באותו זמן השתייכו האנשים לגזרות ס"ס דרום.¹⁰² השאירו לי לראות לכל הטרדות של אנשי, אך מבלי לשאול את מי שלחו לי אנשים מהם רצו להיפטר במינכן, מטעם זה או אחר.

... כאשר נוכחתי שהעניינים לא זזים, נענה רייכספירר ס"ס לבקשתי¹⁰³ להעמיד את יחידות המשטרה הקטנה תחת פיקודי הבלבדי...¹⁰⁴ מעתה התקדמנו ללא עיכובים... מלכודים בנכונותנו לחקירה ולסבל ותוך יחסי ריעות לבביות יצרנו תוך שבועות אחדים משמעת למופת שהביאה עמה רוח-צוות יוצאת מן הכלל... האידיאליים שלהם היו נאמנות, אומץ-לב ומסירות לתפקיד.

במרץ 1933 באקטובר 1933. הוציא אייקה תקנון משמעת ועונשין חדש למחנה הריכוז של דכאו, אשר קבע עונשים חמורים ביותר ואיים כי "עבריינים ייתלו ע"פ חוק המהפכה".¹⁰⁵ כך קם מחנה ריכוז לדוגמא. מטרתו הייתה. בראש ובראשונה, ליצור דרגת משמעת גבוהה ביותר על מנת להבטיח כניעה מוחלטת לפקודות, אשר כללו סיפול באסירים "ע"פ חוק המהפכה". המיזוג של משמעת צבאית חמורה ביותר עם חוק "המהפכה", הביא במשך הזמן להתפלגות הדרכים: מצד אחד הפכו יחידות משמר המחנה לכוח המודרך ע"י פרברסיה. אכזריות וסדירות. מצד שני, קם חייל אמיתי מאחורי גדרות התיל — יחידות ה"ס"ס הראו שונות שאומנו בשימוש בנשק, לאחר זמן בנשק כבד. אלה היו חטיבות ס"ס גולגולת-חמט. מבשרי היוזפן-ס"ס. אולם ההבדל היה שטחי בלבד; שניהם אומנו באותה רוח ומשימותיהם היו לעתים קרובות זהות.

אולם אייקה לא היה האדון הבלעדי על חיים ומות בממלכתו. הוא לא יכול להחליט מי ומי הם האסירים שיגיעו לשם. וגם שחרור הכלואים לא היה בסמכותו הבלעדית. החלטות אלה היו בידי היידריך.

הקורות

1. עתון הממשלה הבאוארית, עמ' 233. ראה גם תזכיר של משטרת מינכן רבתי מיום 16/3/1927. לפי מעמדים את המשטרה תחת פרוחו של משרד הפנים הבאוארי. — בארכיון המדינה הבאוארי, מינכן.
2. עתון הממשלה הבאוארית, עמ' 1049.
3. שם.
4. שם. קומיסרים עירוניים יכולים לקבל מינוי גם לתפקידים אחרים. הודעה בעתון הרשמי מיום 29/6/1869 (העתון הרשמי, עמ' 1099) העבירה לידי פקידים אורחיים (קומיסרים עירוניים) את הסמכויות לגבי העתונות ומשטרת הבטחון במקרים בהם "יש סכנה או הפרעה לסדר הציבורי", סמכויות שהיו רק למסדות המשטרה המחוזיים. בדבר תולדות המוסד של קומיסר עירוני ר' "הקומיסר העירוני הבאוארי" מאת שורין, יועץ ממשלתי במשרד הפנים הבאוארי, בתוך "המשטרה הבאוארית", כרך 5, סמ' 7, מינכן 1931, עמ' 98.
5. שם. הביוגרפיה של המשטרה לקחה לה דוגמא מעמדתו של ספקד משטרה ברלין ביחס לממשלה הפרוסית.
6. ראה בתזכיר הנ"ל, הערה 1.
7. עתון הממשלה הבאוארית. בהקשר זה כותב מחבר התזכיר, ספקד המשטרה הפוליטית מאנטל, גם אודות "תחום משטרת התיאטרון הביוזרי" וכד'.

8. ראה סכתב מאת המשטרה הפוליטית הבווארית (משטרת מינכן רבתי, מחלקה א, מיום 30/12/1932), שתוכנו מאבק מרכזי נגד התירה בקרב המשטרה והצבא בארכיון הבווארי, מחלקה 6 מוסרת, שמשדר המגיס הבווארי תורה למשטרת מינכן רבתי להעביר בקביעות את תוצאות חקירותיה היא זאת אלו של מוסדות משטרה בוואריים אחרים, אל משרד המשטרה הפוליטית של הרייך בברלין, ישיבות.
9. ר' הארכיון הבווארי, ראש מחלקה 6 היה כנראה בסנות ה'30 יועץ משלתי בדרגה ראשונה, טראנק, איך כל ידיעות מפורסות אודותיה, המפונה עליו במשרד המגיס היה כנראה ד"ר שטיצל, אולם גם עליו לא נתגלו פרטים כלשהם.
10. ר' ידיעות משרד מפקדת המשטרה של מינכן, כרך א', 1933, פקודת המטה הכללי בדבר הסדר החדש (גבנסה לתקופה 1/1/1933), בארכיון הבווארי.
11. תולדותיהם של מילר מיום 11/8/1937 — במרכז התעודי של ארה"ב, ברלין.
12. כרטיס החבר של מילר ב"ס"ס — בארכיון התעודי של ארה"ב, ברלין.
13. תמצית התולדות היוחסין של מילר מיום 20/4/1934 (ס"ס).
14. ראה סכתב המחלקה הפרסונלית של משטרת מינכן רבתי אל בית הדין המחוזי דנגדורף, מיום 5/2/1954.
15. ראה עדות מפי עמיתו לשעבר של מילר, יועץ משטרת מינכן אנטון צוקר, מיום 22/2/1954.
16. ראה הצהרתו של פנצינגר במקום עדות בשבועה, בלי האריך (מגיחים, שהיא משנת 54), בעת ההצהרה הישנה פנצינגר מתפקידו כיועץ משלתי, זמן קצר לאחר מכן, כאשר עמד להעצר בידי המשטרה, מת משבץ.
17. הבחינה המקצועית שנזכרה כאן לא הייתה תקן של קבע, אולם לפקיד משטרה שנמצאו כשרים לעליה בדרגה, ניתנו מדי פעם השתלמויות מיוחדות.
18. הכוונה לבחינה, שחיתה מקובלת — *Einführungsprüfung* בגרמניה, אחר עשר שנות לימוד עבור תלמידים שלא המשיכו לימודיהם עד לבחינה בגרות רגילה, העוברים את הבחינה הזאת חיו רשאים להתקבל לבית-ספר לקצינים, או לבית-ספר מקצועי, (הצרת המערכת).
19. תולדות חייו של מילר, ר' לעיל.
20. ראה עדות של עמיתו לשעבר פרנץ הילדוק, מפקח מסעם המשרד המשלתי הבווארי להגנה על החוקה מיום 18/2/1954.
21. ראה עדות עמיתו לשעבר סק, מנהל מחלקת ההדרכה של משטרת מינכן רבתי, מיום 11/2/54.
22. פנצינגר, ר' לעיל.
23. ראה עדות עמיתו לשעבר פרנץ בלימלחובר, מפקח משטרה, משטרת הנכול הבווארית, מיום 17/2/54.
24. בארכיון תעודות התביעה הכללית בברלין, היק מילר.
25. עדות בעילום שם (ער, שלא הסכים לגלות למחבר את שמו ועמדתו), —
26. ראה סכתב מסטה התכל: מנהיגות מסלוגית של התכל 3 ס', משרד לפקידים אוזחיים, הערכה מדינית, 12/12/36 אל המנהיג המוסמך, בארכיון התעודות של ארה"ב בברלין.
27. ראה סכתב מראש משרד התכל באמצעות המשרד לפקידים, בלי חתימה, 12/12/36.
28. ראה סכתב מראש משרד התכל באמצעות המשרד לפקידים, בלי חתימה, 12/12/36.
29. ראה סכתב מהמנהיג המוסמך 3 ס' 2191/1/11 חשאי, התום ד"ר מאי, 12/12/36: אל המשרד הראשי של ס"ס, בדבר מינוי פקיד (הצעת ראש הממשלה הפרוסית), בארכיון התעודות של ארה"ב בברלין.
30. עמיתו סק כתב על כך: "סתוך דבקות במטרה, קשר מילר בגלוי את חייו עם גורלה של מפלגת העם הבווארית, בשנת 1927, ראה סק, שם, השחה גם הערכת אישית ממנהל המניף של המפלגה הנאצית בפאזינג, 29/12/36 (חתימה לא ברורה) — תשובה לסכתב ממחלקת ההערכות המדיניות, מטה הכלל מינכן-בווארית עילית, מיום 16/12/36: "מילר היה אולי לפני כן מקורב למפלגת המרכז או למפלגת העם הבווארית, אבל אופן בטוח הוא, שמטרתו לרבות הריי, החיים אתו במסק בית משותף, הם קאמוליים נאמנים ויוזעים כמבקרים קבועים בכנסיות" — ארכיון התיעוד של רח"ב בברלין.

המסמכים הפוליטיים הבאוואריים

ראה גם בהמשך התערכת הפוליטית על מילר: „אשתו של מילר היא בת למזל ועורך סגלית מאוד של השותף הסקופי באוניג. וירטואלבוטה, איש זה היה חבר פעיל מאוד במפלגת העם הבווארית“ (באותו ארכיון).

29. ר' מאנצינגר.

30. תולדות חייו של הובר (בלי תאריך, כנראה משנת 1935). — ארכיון התיכוד של ארה"ב.

31. ראה הצעה לסינוי חובר כמזכיר לענינים פוליטיים. מיום 29/7/36 (משרד הפנים הבווארי אל ראש לשכת הנשיא בברלין) — ארכיון בוואריה.

32. עדותו של הובר שנמסרה לפני התובעה הכללי סורטינג משרכו החקירה של פשעי מלחמה בלודינגסבורג, 3/10/61.

33. ר' עדותו של הובר, שם.

34. מסקד החבל (התימה לא ברורה), סורי בהחלט, הערכת פוליטית מיום 17/3/37.

35. מנהל משרד החבל (התימה לא ברורה) למשרד הפרסונלי של הנחלת החבל, בדבר הערכת פוליטית, 24/2/37.

36. הנ"ל — 9.3.37.

37. בשנת 1937 היה מזכיר המשרדה הראשי באורג הובר, זה זמן רב בפנסיה.

38. „גלייכשאלסט“ ניתן גם לתרגם „סוחאם לעקרונות נאציים כפי שנצטוו מהמרכז“.

39. ראה בראכנר-אור-שולץ, „עליית הנאצים לשלטון“ (גרמנית) ע"פ 141—136.

40. בראכנר, עמ' 137. „מאמצע פברואר“, כותב פרוס בראכנר, היה המאבק נגד סינוי של קומיסר (נציב) מדינה מסעם הרייך בבאוואריה נוסא מרכזי בבחירות.

41. צווי החירום של הוינדנבורג.

42. באותו יום העביר ראש הממשלה החד את מטהו להינדנבורג על הפקודה הנ"ל. כמסכנת את זכויותיה של מדינת בוואריה החפשיית. הנשיא היטיב במבדק: „מודיע לך שאין כוונה להסיל מצב חירום ברייך כולו, אלא להסיג הסדר מיוחד למינור חתוקפנות הקומוניסטית. אבל כפי שסראה בראכנר בספרו הנ"ל עמ' 85, השתמשו הנאצים בהוראה מינהלית זו זמן רב בטרם נכנסת לתוקפה החוקי, במטרה לשלול את כל הזכויות, הם השתמשו בו גם נגד אייכס מהאגף הימני. המשרדה הפוליטית הבווארית השתתפה באופן ניכר בפעולה נגד קומוניסטים בבאוואריה (ראה סברק מספרד הפנים בחתימת שטיצל לכל מסקדות המשרדה — בדבר נכונות מוחלטת לסלא את כל ההוראות למלחמה בקומוניזם — גנרל משי הפנים, בוואריה), אך כאשר פריק, שהיה שר הפנים של הרייך, השתמש בהוראה אדמיניסטרטיבית זו מיום 3/3/33, כדי להוציא כמה עתונות אל מחוץ לחוק (עתונות קאטוליים-לאומיים), היה זה בווארי סיוך בקטיים. הוא אשר את „אמסברג פולקסצייטונג“ ואת דוגאוארט אנציגבלט" אשר הקפו את היסלר התנגדו למינוי קומיסר של הרייך בבאוואריה. ריך שטיצל ממשרד הפנים הבווארי לא ידע בתחילה, כיצד לבצע את פקודת פריק לפי צו החירום מיום 28.2.33. אולם אחר כך הוא נתן הוראה לסגור את שני העתונות האלה של מפלגת העם הבווארית, לפי צו אדמיניסטרטיבי מיום 4/2/33 שהגביל את חופש העתונות והציע לראש הממשלה לכתוב להיסלר כי הצו האדמיניסטרטיבי מיום 28/2 משמש רק למלחמה בקומוניסטים, על סמך שיחתו עם החד ביום 1/3/33 צריך היה היסלר לקיים את הכסחתו ולהתערב אישית בפקקים שעלולים היו להביא לסיכסוכים בין ממשלת בוואריה לבין ממשלת הרייך. (ר' סכתב שטיצל אל החד מיום 7/3/33). פקדה זה מראה בעליל עד כמה החד, שטיצל ואחרים, לא השכילו לתבין את הסכניקה של הנאצים ואת מטרות הצווים האדמיניסטרטיביים שכחתימה נשיא הרייך, גרוס מנה, הם דיכאו תוך שתיקה את אספעי התקשרות שלהם עצמם (העתונות) — לא באותה הוראה אותה הוכיר פריק, אלא בעזרתה של הוראה אחרת. יומיים לאחר ככתבו של שטיצל אל החד הודחו שניהם ע"י הנאצים.

43. ר' בראכנר, עמ' 140 בספרו הנ"ל.

44. שם.

45. לפי עדותה של לינה היידריך לפני המחבר.

46. בראכנר, הספר הנ"ל, עמ' 141.

47. לינה היידריך.

48. ניוויס-הונקל, עמ' 9.

49. לינה היידריך, כנ"ל.

50. השוה גם להלן, הערה מס' 57, כי רהם צריך היה לתחבנות קומיסר המדינה להפקידים מיוחדים.
51. נזכר במקרה של מפקדת ס"א, פקודה מיום 20/3/33.
52. העלאתו של הימלר לדרגת גנרל (אוברגרופמירר) בס"א חלה רק במחצית שנת 1933.
53. תיקים של מפקדת המטרה ברגנסבורג — הודעה אלוטית מהקומיסר של משרד הפנים הבווארי ואגנר, מיום 15/3/1933.
54. השם הישמי-כביכול של מחלקה 6 היה במשך הרבה זמן: משרדה פוליטית של בוואריה (S.G.B.), ראה בפירוט המחלקות.
55. בראכר, הספר הנ"ל, עמ' 141.
56. התיקים של מפקדת המטרה ברגנסבורג — הודעה אלוטית של ואגנר מיום 1/4.
57. משרד S.G.B. מסמכות השיפוט של המטרה מינכן רבתי. בדוגמת הנספאפו הפרוסי, חלה ביום בו נכנס הימלר היידריך לארמון ויטלסבאך, ראת להלן, הערה מס' 62.
58. ראה סכתבו של שניידהובר (מסמכת מינכן רבתי) מיום 3/5/33 אל משרד הפנים הבווארי בדבר הוצאות אש"ל לחברי S.G.B. (הימלר, היידריך ועוד), שהעמקי על ידי המטרה — ארכיון מדינה בוואריה.
59. ראה הוראת אדמיניסטרטיבית של ואגנר מיום 3/5/33.
60. קריאה לגיוס שוטרים נוספים והשימוש במטרת עזר בבואריה, ראה שם.
61. שם.
62. שם.
63. ראה חיבורו המקורי של המחבר, Heydrich und die Anfänge des E.R. und der Gestapo 1931—35' (Berlin 1967) סרך 2, קטע ב': "ס"א"יהם בין מדינה, מסלוגת וצנא".
64. צו מינהלי ממשרד הפנים, ואגנר הצדיק את החלטתו על סרך, "הפצוקה הכמפית של המדינה", מכיון שהמוסדות הפיסקליים לא רצו עוד לשאת בהוצאות המהפכה בחודש מאי, היתה זו חולשה נוספת במוסדות הבולט-פסקליים של ס"א, בו בזמן שהימלר דאג להכללת ענייני במטרה הארגונית של המדינה.
65. משרד הפנים הבווארי, מס' 1/2401 255 מיום 22/12/33.
66. סכתב שניידהובר (מסמכת מינכן רבתי מיום 27/3/34) למשרד הפנים הבווארי בדבר הגדלת המנגנון של משרת מינכן רבתי.
67. ר' אהרונסון, כנ"ל, סרך 2.
68. סכתב ממשרד הפנים הבווארי מיום 28/5/34 בדבר עובדי המטרה הפוליטית בבואריה.
69. ראה שם.
70. "מסמכת פגן — ויינו היינול הנגדי האורחי".
71. ראה שם.
72. חיק המושל של הייך בבואריה, סכתב החברה של פאול רוז (ידיעות סלגדסיות) אל גנרל סון"אס אודות קצור את הירס בע"ס, מיום 14/2/34.
73. שם.
74. שם, 14/2/34.
75. שם, בנק בווארי למשכנתאות ודיסקונט, בנק בווארי של חברות, הבנק המסחרי של בוואריה, בית-מבשל בירת פאליגר.
76. ראה חיק כנ"ל 74119.
77. ראה שם.
78. ראה תיקים של S.G.B.
79. ראה בארכיון התיעוד של ארמ"ב בבבלין.
80. ראה תיקים של S.G.B.

ת.מ.ס.ר.ה. ה.פ.ו.ל.י.ס.י.ת. ה.ב.א.ו.א.ר.י.ת.

81. ראה מסרה של א. ניוסטרומקל, "הס"ס", ע' 53.
82. ראה בראבר הג"ל, עמ' 873, הערות.
83. ראה לעיל במוגרסה זו.
84. נזכר בעדות המומחים מטעם התביעה של בית הדין המחוזי פרנקפורט ע"מ, בתיק מולקא, — משפט ראשון של איטליה, פברואר—מרץ 1964, ע"י ד"ר פרטין ברושאט, מכון להיסטוריה בת זמננו, סינכן, על התפתחותם של מחנות ריכוז נאציים, עמ' 44.
85. שם, עמ' 45.
86. ראה, השיפוט — בסוף מוגרסה זו.
87. ברושאט, כנ"ל, עמ' 44.
88. שם, עמ' 45.
89. שם.
90. שם, עמ' 46, תיק האסיר סנסטיאן 1987.
91. תולדות חייו של אייקה בכתב ידו מיום 15.3.1937.
92. ראה העדות אישיות של אייקה.
93. בהתאם לכרטיס החבר של אייקה בס"ס, דרגתו עם השחרור משרות הצבא היתה תת-סגן (אונטרצאלפייסטר), בעת שירותו זכה לצלב ברזל דרגה 2 ובציון המכיל בבראונשוויג.
94. ראה העדות אישיות של ס"ס.
95. שם.
96. אייקה ואנשי ס"ס אחרים, ביניהם השטורמפירר ברני ייצרו מצוות סתומות בית, ביני וביני תפיד בעצרו, וכנראה ציינו את אייקה כיוח הענין. ראה מכתב ס"ס שסנדרסה (לודינסהפן 5/3/32) אל כניף ס"ס דרום, לאחר מכן טען אייקה, שגם הגאוליטר הנאצי בירקל היה מעורב בעניין הפרי הנפץ, אולם בירקל — הגאוליטר התקין של פפאלץ שמת להיסטר מאייקה ועשה כל שביכולתו, כדי למנוע את שובו אל האיוור (ר' הערת 98 להלן). הסיכסוך בין בירקל ואייקה ראשיתו כבר בשנת 1931, מכיון שבירקל התרגל לכך שהוא המפקד היחיד בחבל סילו ראה גם במתנגדים המקומיים של ס"א ושל ס"ס אנשים הכפופים לו ולמקודתו. אייקה לא התאים לתמונה פעין זו, הוא ערער על כמה וכמה הצהרות וסקרנות אותן הוציא בירקל, הוא היה נאח וסחשני מדי ולא הודיע להימלר על צרותיו עם הגאוליטר, סיכסוך זה הוא לא רק דוגמה המסבירה את אופיו של אייקה, הוא גם מדגים את סוב החסיים שבין המפלגה לבין אירגונת הצבאי באותו איוור עצמו, בהמשך הזמן הלך והחריף הסיכסוך בין הס"א והס"ס המקומי מצד אחד ובין הגאוליטר מאידך, ראה גם פרק "ראש הממשלה קלאנס נגד טלחות שירות הבטחון בראונשוויג" (ר' אהרונסון, כנ"ל), ראה מכתבו של אייקה אל הימלר מיום 29/3/33.
97. לתדהמתם של מנהיגי ג.א.ד.א.א. באיוור אוסטריה, שהשתדלו באותו זמן לסתור את טענתי היחס של המתנגדים למדיניות היטלר במידול הדרוםית, הופיעה ביום 28/10/32 במידול, חשיבה מאויר גנת של אנשי ס"ס במדים, בפיתוח של אוברסירר אייקה, בהסמכת לציון העשור למצעד הפשיסטים על רוסא, ההפגנה נערכה במשותף עם מיליצית פשיסטית ועם יחידות צבא מדיר לפני מצבת הנצחון האיטלקית של ברלצנו, זה עורר מחשש, פעילות עתונאית אוסטריה במידול הדרוםית, המנגנונות של מפלגת ג.א.ד.א.א. האוסטרית פנתה במכתב אל היטלר, רחם, הימלר ואחרים ודרשה מבית דין המפלגה להטיל על אייקה את העונש החמור ביותר, אייקה מעולם לא נענש וכל הענין נשכח, ראה מכתב ממנהיגות אוסטריה אל הפיהרר מיום 4/11/32, בעת שהותו של אייקה באיטליה (עד פברואר 1933) ניסה הגאוליטר בירקל שוב להיסטר ממנו, מאחר שהיה נודם מפריע להשתלשלותו של בירקל על הס"ס המיוצר באיוור פפאלץ, הוא הפיץ שמועות, כי אייקה וועד מהמפלגה, ועל כך כתב אייקה במכתב מלציונה אל אחד מידודיו: "בעת ניקוי האביב תופענת אילו הפתעות, בעתיד הקרוב, יתכן שאדם זה או אחר ייסצא מרותק למוקש אותו הכין למישהו אחר, אם אין לחושים אלה אומץ לתודות, שסייצר המצוות א. משהייך עדיין למפלגה, אזי אל יקראו לעצמם נאציזם אוסלופסטים, אלא אחזור חביהם בקרוב, אשוב מיד לייצור אותם הפצים קטנים וחמודים, אבל אותה טיקה יתור

ולא אתן לראשי-כנים ולנשים לראות בעבודתי... הפצצות מוסתרות אינן-שהוא... אך לא כולן מועדות רק לעסק האדום: אחדות מיועדות להוריים אשר בשורותינו אנו, אנהו ברחמנות ואשר לאיש הגדון לשהות חוסי-הצחצח קצו... (מכתב מיום 30/1/33). במכתב לחבר ותיק כהם: "אותם מנהלים ומצאים המיד בשורות הראשונות, כאשר הם מרחיקים משרות, אבקשך לגשת לחבר בירקל בענין זה ולומר לו, שאני אגן על כבודי, בכל האמצעים", אם הוא ימשיך בטקטיקה חישופית וגדו, בקרב הנועתנו... נשאיתי כפי שהייתי, אך פראי הנני יותר מקודם, וחסר רחמים, כי מי שסבל מרוע-לבם של אחרים, נעשה קשה ואכזרי... הייל היסלר! תחי הסולדת!" (מכתב מיום 30/1/33).

98. אייקה חגג את שובו בהזמרת לשרידה של ס"א וס"ס לודו-גמסחן נגד מנהיגות החבל והמחוז של המפלגה, אנשי ס"א וס"ס היו מאוד בלתי-סדורים, כאשר הנהגת החבל והמחוז נתפסה בידי אינטלקטואלים, אשר — בעקבות תוצאות הבחירות האחרונות — לא ביצעו מאסרים מדיניים וחשרי רחמנות, אלא חגגו כמפסות משי... והכל היו המיסי דעים, שעל כן יש להסיל על מנהיג המחוז (קרויס) לייסר) מעצר, בעיקר מפני שהוא, במקום לאסור מיד את הקצינים השטואים של המשטרה הפוליטית, גיחל אתם מרים בדבר התפטרותם, הנציב בפועל של איזור פפאלץ, קרא למשטרת ההגנה, שאילצה את אייקה ואת אנשיו לשהיר את ראש האיזור ונאצים, רכבים אחרים, כתוצאה מכך נלקח אייקה עצמו למעצר (ראה דריה משטורסבן לודו-גמסחן להנהגת הרייך 20/3/33, מאוחר יותר — אייקה לא כלל זאת בתולדות חייו — החליט היסלר לחרק את שמו משורות הס"ס, מכיון ש...לא צמד במלת הכבוד שלו שנתן להנהגת ס"ס של הרייך (כנראה, שלא להתערב בענינים בפפאלץ) — ראה מכתב מאת היסלר מיום 3/4/44, אל קברצת ס"ס-מצרב, לאחר מעצרו, נשלח לבית חולים למחלות עצבים בוירצבורג.

99. אייקה סיכנע את היסלר, שהוא סבל הרבה אי-צדק ממוסדות המפלגה באיזור פפאלץ, הפסיכיאטר שלו הצהיר ש...מר אייקה התנהג כאן בצורה מופתית... ומזגו השקט ושלשחו העצמית השאירו רושם נעים מאוד, ובסוף אופן אינו נראה כאישיות החורשת מנימות... הפסיכיאטר הזה היה מריחאס דרענס ד"ר ורנר היידה, שהיה אז נאצי נלהב, מאוחר יותר, בהיותו קולונל בס"ס, גיחל היידה את סיכנע אייחזויה, חלה את עצמו במאסרו בשנת 1964, היסלר והיידה נודעו זה לזה כנראה דרך אייקה, מכיון שהיידה לא היה עדיין חבר ס"ס ולא הכיר את היסלר, (ראה חליפת מכתבים בין היידה והיסלר, 22/4/33—2/6/33).

100. בו ביום, 26/6/33 נעשה אייקה מסקר מחנה דכאו בתור מנהיג לחקידים מיוחדים של סניף ס"ס-דרום, באוהו ופן ווא נתמנה, בקשר לתפקיד זה, חבר במשטרת-העזר, זה מראה, כי מחנה הריכוז דכאו נחשב למסד של משטרת-העזר, ראה שאלון אישי של משטרת העזר.

101. מכתב מאת אייקה אל היסלר מיום 10/8/36, אודות חשיבות גולגולת-המפת בס"ס.

102. בסיקורו של נפדיטרייך.

103. זה קרה ביום 9/3/34, כאשר אייקה עזב את סניף ס"ס-דרום, ופונה — באופן בלתי תלוי בזה — ראש למסד חדש של הס"ס: מסקר מחנה הריכוז דכאו... בכך נקבע המונח, מסקר המפתח, וכנראה גם הקשר הרשמי שלו עם משטרת העזר, כמו כן הועלה אייקה ביום 30/1/34 לדרגה ס"ס בריגאדפירר, ביום 26/6/34 הוא נעשה, מנהיג מן הססה בהנהגת ס"ס של הרייך, מיני שהוגיש את קשר הסיקור היסיר בין היסלר ובניו, ואת אירחלותו באישים אחרים של ס"ס, ראה תעודותיו האישיות של אייקה בארכיון התעודות של ארטיב בברלין.

104. התואר המסורתי של אייקה כ...סיסר" של מחנה ריכוז דכאו ומסקר ראשון של, היחידה החדשה של ס"ס, חשיבת גולגולת-המפת, שבידיה הפקידו את השמירה על מחנה דכאו (נרטיס) חונקל, עמ' 53 אינו נכון, ראה אהרונסון, כניל.

105. תעודה אי.מ.מ. 38 ננדי-ס"ס.

תירגום התעודות — דבורה רון

תירגומה שושנה שרון

The reactions of world Jewry during the first stage of the Nazi regime

A chapter from the work of Dr. Shaul Ash, lecturer at the Jerusalem Hebrew University. Dr. Ash describes the reactions of World Jewry during the first stage of the Nazi persecutions in Germany. This work reveals the early attempts to react, the difficulties encountered in the attempts at organized drastic reactions.

The Illegal Aliya from Germany

Dr. K. J. Ball — Kaduri describes in detail the work of Aliya Beth, the illegal Aliya from Germany, before the Second World War and the first period of the War. This description, which presents details about each ship of the time, carrying emigrants from Germany, is based on verbal evidence and written material on this emigration. (Haapala).

The development of the Political Police in Bavaria in 1933

Dr. Shlomo Aharonson, lecturer at the Jerusalem Hebrew University, gives a chapter out of a larger work on how the Nazis gained power over the Bavarian Police, and about the position and methods of the S.S. in the process of gaining control over the Establishment and the inner life of the country.

In a short essay, Prof. Mushkat of the Tel-Aviv University, tells of the Great Nurnberg Trials, the present bearing of these court proceedings, and the juridical methods employed in preparation for the trials.

Critical Notes

In the section assigned to criticism, Israel Gutman presents his criticism of Dr. Leni Yahil's book, which deals with the rescue of the Danish Jews during the war.* Abraham Barkai comments on the book on Hitler by A. Bullock.** This book is not new, but it is one of the fundamental works about the period.

* Leni Yahil — *Test of a Democracy, The Rescue of Danish Jewry in World War II*, Jerusalem, 1966.

** Alan Bullock — *Hitler, a Study in Tyranny*.